

Ігор ЧОБОТЬКО

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

<https://orcid.org/0000-0003-4655-5696>

**РОЛЬ ЖІНОК-ВЕТЕРАНІВ У ЗАХИСТІ УКРАЇНИ ТА ЇХНІЙ
ВНЕСОК У ПОСТКОНФЛІКТНЕ ВІДНОВЛЕННЯ**

Жінки-ветерани відіграють важливу роль у захисті України, забезпеченні національної безпеки та соціального розвитку. З-поміж понад 50 тис. жінок, які служили в Збройних Силах України, багато хто має бойовий досвід. Цей факт кардинально змінює сприйняття ролі жінок у військовій сфері, що раніше вважалася виключно «чоловічою». Їхній внесок визнається на офіційному рівні, зокрема з 2021 р. жінки-ветерани вшановуються в День захисників і захисниць України – свята, яке підкреслює їхню відданість Незалежності країни. Особливо зросла їхня участь у збройних конфліктах після початку повномасштабного вторгнення у 2022 р. [1].

Важливим аспектом є те, що відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» жінки-ветерани мають право на реабілітацію, соціальні пільги та медичне забезпечення, так само як і інші ветерани. Проте бойові дії негативно впливають на психічне здоров'я, і адаптація жінок-ветеранів має свої специфічні виклики. Окрім традиційних проблем, таких як посттравматичний стресовий розлад та фізичні травми, вони стикаються з додатковими соціальними та гендерними бар'єрами. Ветерани часто відчують тиск щодо традиційних гендерних ролей, що призводить до конфлікту між їхнім бойовим досвідом і соціальними очікуваннями. Проте багато жінок-ветеранів успішно порождаються з цими труднощами, активно займаючись підприємництвом, беручи участь у ветеранських організаціях і волонтерстві [2].

Прикладом може слугувати Анастасія Шевченко, співачка під псевдонімом «СТАСІК», яка стала головою екіпажу медичної евакуації під час війни попри свої початкові сумніви. Вона продемонструвала, що жінки можуть займатися медичною справою на фронті, закриваючи критичні потреби військових. Також слід згадати працівника поліції Мар'яну Чечелюк, яка 25 місяців провела у полоні, є прикладом стійкості і відваги жінок у складних обставинах [3].

Усі ці історії вказують на те, що жінки-ветерани не лише виконують бойові завдання, а й беруть активну участь у соціальному відновленні країни, виступаючи захисницями прав жінок і підтримуючи вразливі групи. Вони мають величезний потенціал для створення мережевої підтримки серед ветеранів та надання важливих ресурсів для психологічної адаптації.

Визнання та підтримка жінок-ветеранів повинні стати пріоритетом не лише на державному рівні, а й у суспільстві загалом. Важливо забезпечити їм доступ до всіх необхідних ресурсів для реабілітації, а також стимулювати їхню участь у суспільному житті, щоб вони могли реалізувати свій потенціал та підтримувати інших ветеранів у подоланні викликів, з якими вони стикаються.

Кількість жінок-військовослужбовців, які отримали статус учасника бойових дій, складає 13 487 осіб. За даними опублікованої статистики, на керівних посадах перебуває 5160 військових, серед яких 2890 офіцерів та 2270 сержантів. На міжнародній конференції «Ефективна ветеранська політика в Україні: міжнародний досвід», що пройшла 11 квітня у Вашингтоні, солдат-доброволець Віталій Герсак підкреслив, що понад 45 000 українських жінок служать у війську, що перевищує загальну чисельність збройних сил декількох європейських країн, і ця цифра постійно зростає. Водночас він зазначив, що Україні варто вивчати успішні приклади ветеранської політики з досвіду США.

Збільшення кількості жінок у Збройних Силах України свідчить про прогресивні зміни в суспільстві та сприйнятті гендерних ролей. Важливо не лише визнати їхню роль, але й створити умови для професійного зростання та розвитку, щоб вони могли реалізувати свій потенціал на всіх рівнях військової структури. Успішний досвід інших країн у галузі ветеранської політики може стати цінним ресурсом для формування ефективних стратегій в

Україні [4; 5].

Отже, жінки-ветерани відіграють важливу роль не лише у підтримці миру та безпеки в Україні, але й у відновленні суспільства після війни, як символ сили і стійкості. Їхня активна участь у бойових операціях та лідерських ініціативах підкреслює важливість гендерної рівності в армії, демонструючи, що жінки можуть досягати успіху на військових теренах нарівні з чоловіками. Гендерні стереотипи поступово відходять у минуле, адже жінки доводять свою компетентність та професіоналізм.

Важливо підтримувати та заохочувати участь жінок у військових структурах і соціальних ініціативах. Їхня роль у забезпеченні безпеки та відновленні країни не лише підкреслює їхню значущість, а й сприяє формуванню більш інклюзивного та справедливого суспільства. Це також може позитивно вплинути на зміни в суспільних уявленнях про жінок, відкриваючи нові можливості для молодого покоління та стимулюючи розвиток гендерної рівності у всіх сферах життя.

1. Український ветеранський фонд. URL : <https://veteranfund.com.ua/>.

2. International Alert. URL : international-alert.org.

3. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22 жовтня 1993 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 45. ст. 425.

4. Чоботько М. А., Чоботько І. І. Підвищення гендерної свідомості суспільства – шлях до рівності в сфері оборони та безпеки. *Вісник Національного університету оборони України*. 2024. № 3 (79). С. 148–162.

5. Чоботько І. І. Роль спеціально фізичної підготовки в діяльності правоохоронця. *Проблеми фізичного виховання та здоров'я молоді в сучасному освітньому середовищі : зб. матеріалів міжнар. форуму* (м. Дніпро, 18 трав. 2023 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. С. 246–248.

Олександр КАСПРУК

здобувач вищої освіти третього

(освітньо-наукового) рівня

Національного університету водного

господарства та природокористування

(м. Рівне, Україна)

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОМПАНІЙ З ВИРОБНИЦТВА ЦЕМЕНТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Досягнення гендерної рівності є однією із ключових Цілей сталого розвитку 2030, а саме ЦСР 5 «Гендерна рівність» [1]. У сучасних умовах гендерна рівність набуває все більшої актуальності в контексті соціальних, економічних і геополітичних викликів. Для досягнення справжньої рівності потрібно надавати жінкам доступ до ресурсів і можливостей, що сприяють їх розвитку як особистостей і професіоналів. Цементна промисловість, як одна із важливих галузей економіки, має потенціал для значного внеску в досягнення цієї цілі шляхом реалізації соціальних ініціатив і практик корпоративної соціальної відповідальності.

Впровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності в щоденну бізнес-діяльність компаній з виробництва цементу дозволяє не лише покращити умови роботи для працівників, але й створити більш стійку та етичну бізнес-модель, що відповідає сучасним вимогам сталого розвитку та сприяє досягненню Цілей сталого розвитку 2030. Компанії цементної промисловості, як важливі гравці на ринку будівельних матеріалів, мають унікальну можливість стати лідерами змін у сфері гендерної рівності, мотивуючи інші галузі до активних дій в цій царині.

Досвід міжнародних компаній з виробництва цементу демонструє важливість Цілі сталого розвитку 5 «Гендерна рівність» у контексті реалізації корпоративної соціальної відповідальності. Для прикладу, компанія CRH вживає узгоджені заходи для створення більш інклюзивного та різноманітного робочого середовища, включаючи збільшення представництва жінок на всіх рівнях галузі [2]. У промисловості будівельних матеріалів традиційно домінують чоловіки, однак CRH прагне збільшити кількість жінок на керівних посадах у межах загальної політики щодо залучення та різноманітності. У компанії існує низка соціально відповідальних ініціатив, що спрямовані на розширення різноманітності та забезпечення рівного доступу до лідерських можливостей для всіх співробітників. За прогресом у цій сфері активно стежить